

LIETUVOS POLICIJOS GENERALINIS KOMISARAS

ĮSAKYMAS

DĖL OBJEKTŲ TYRIMŲ, EKSPERTIZIŲ ATLIKIMO IR PAAIŠKINIMŲ TEIKIMO LIETUVOS POLICIJOS KRIMINALISTINIŲ TYRIMŲ CENTRE BEI TERITORINIŲ POLICIJOS ĮSTAIGŲ KRIMINALISTINIŲ TYRIMŲ PADALINIUOSE NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

2008 m. liepos 11 d. Nr. 5-V-398

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo (Žin., 2002, Nr. 112-4969) 19 straipsnio 2 dalimi, atsižvelgdamas į Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centro struktūros pasikeitimą, reorganizavus Lietuvos policijos kinologijos centrą prijungimo prie Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centro būdu, bei siekdamas gerinti Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centro ir teritorinių policijos įstaigų kriminalistinių tyrimų padalinių ekspertų ir specialistų atliekamų objektų tyrimų ir ekspertizių kokybę:

1. T v i r t i n u Objektų tyrimų, ekspertizių atlikimo ir paaiškinimų teikimo Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centre bei teritorinių policijos įstaigų kriminalistinių tyrimų padaliniuose nuostatus (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos policijos generalinio komisaro 2004 m. liepos 7 d. įsakymą Nr. V-326 „Dėl Objektų tyrimų ir ekspertizių atlikimo Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centre bei teritorinių policijos įstaigų kriminalistinių tyrimų padaliniuose nuostatų patvirtinimo“.

3. S k e l b i u įsakymą Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos interneto svetainėje.

Policijos generalinis komisaras

Vizgirdas Telyčėnas

PATVIRTINTA

Lietuvos policijos generalinio komisaro
2008 m. liepos 11 d.
įsakymu Nr. 5-V-398

**OBJEKTŲ TYRIMŲ, EKSPERTIZIŲ ATLIKIMO IR PAAIŠKINIMŲ TEIKIMO
LIETUVOS POLICIJOS KRIMINALISTINIŲ TYRIMŲ CENTRE BEI TERITORINIŲ
POLICIJOS ĮSTAIGŲ KRIMINALISTINIŲ TYRIMŲ PADALINIUOSE**

NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Objektų tyrimų, ekspertizių atlikimo ir paaiškinimų teikimo Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centre bei teritorinių policijos įstaigų kriminalistinių tyrimų padaliniuose nuostatai nustato objektų tyrimų, ekspertizių (toliau – tyrimai) atlikimo ir paaiškinimų teikimo, taikant specialiąsias žinias, Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centre (toliau – Centras) bei teritorinių policijos įstaigų kriminalistinių tyrimų padaliniuose (toliau – kriminalistinių tyrimų padaliniai) tvarką.

2. Centre ir kriminalistinių tyrimų padaliniuose tyrimai atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. 37-1341) (toliau – BPK), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. 36-1340), Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymu (Žin., 1999, Nr. 13-308; 2000, Nr. 85-2566), Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymu (Žin., 2002, Nr. 112-4969), kitais teisės aktais bei šiais nuostatais. Centre tyrimai atliekami laikantis ISO/IEC 17025 standarto reikalavimų.

3. Centre atliekami šių rūšių tyrimai:

3.1. Alkoholinių skysčių – tyrimas, kurį atliekant siekiama nustatyti namų gamybos alkoholinių gėrimų, etilo alkoholio ir jo skiedinių (mišinių), pramoniniu būdu pagamintų alkoholinių gėrimų ir kitų alkoholinių tirpalų (pavyzdžiui: parfumerijos, kosmetikos, valymo priemonės ir pan.) juslinius, fizikinius ir cheminius rodiklius, atsakoma į klausimą, kokios rūšies (pavyzdžiui: namų gamybos stiprus alkoholinis gėrimas, nedenatūruotas, denatūruotas ar techninis etilo alkoholis) yra tiriamasis skystis. Jeigu alkoholiniai skysčiai tyrimui pateikti taroje su etiketėmis, gamintojo kokybės pažymėjimais ar atitikties sertifikatais, nustatoma, ar tiriamojo skysčio kokybės rodikliai atitinka šiuose dokumentuose nurodytas rodiklių vertes, ar tiriamasis skystis yra taros etiketėje nurodytas skystis.

3.2. Aparatų namų gamybos stipriems alkoholiniams gėrimams gaminti – tyrimas, kurį atliekant siekiama nustatyti namų gamybos stipriems alkoholiniams gėrimams gaminti skirtų įrenginių sudėtinės dalis ir galimybę pritaikyti jų visumą namų gamybos stipriems alkoholiniams gėrimams gaminti.

3.3. Balistinis – tyrimas, kurį atliekant siekiama nustatyti, ar objektas priklauso prie nešaunamųjų pneumatinių ar šaunamųjų ginklų, taip pat – ginklo rūšį, sistemą, modelį, kalibrą,

techninę ginklo būklę, ženklus bei kitus jo duomenis. Ginklai identifikuojami pagal pėdsakus, esančius ant šautų kulkų, tūtelių; nustatoma šūvio aplinkybės (šūvio atstumas, šovusiojo vieta bei padėtis), šautų kulkos ir tūtelės priklausymas vienam šoviniui, to paties ginklo panaudojimo faktas skirtingų nusikaltimų padarymo vietose, cheminiais tyrimo būdais nustatomas šūvio faktas po paskutinio ginklo vamzdžio valymo ir kt.

3.4. Biologinių pėdsakų – tyrimas, atliekamas siekiant nustatyti asmens biologinio pėdsako buvimą ir išskirti DNR analizę (genotipą).

3.5. Dažų ir lakų – tyrimas, kurį atliekant siekiama nustatyti dažų, lakų ir jų pėdsakų fizines ir chemines savybes, jų rūšį bei grupę, objektų ir lyginamųjų pavyzdžių kokybinę ir kiekybinę cheminę sudėtį, kuria remiantis patvirtinamas jų vienodumas.

3.6. Daktiloskopinis – tyrimas, kurį atliekant siekiama surasti ir užfiksuoti rankų pėdsakus; nustatyti, ar asmens rankų pėdsakai tinka asmeniui identifikuoti; identifikuoti asmenis, palikusius rankų pėdsakus.

3.7. Daktiloskopinės registracijos – tyrimas, atliekamas siekiant identifikuoti rankų pėdsakus ir asmenį automatizuota daktiloskopinės identifikacijos sistema ar vizualiniu būdu, panaudojant daktiloskopines kartotekas, taip pat tvarkyti duomenis.

3.8. DNR – tyrimas, kurį atliekant siekiama nustatyti DNR analizę (genotipą), kuria remiantis patvirtinama biologinės kilmės pėdsaką palikusio asmens tapatybė. Taip pat yra galimybė identifikuoti palaikus ar kitus žmogaus biologinius pėdsakus.

3.9. DNR analizės registracijos – tyrimas, atliekamas siekiant nustatyti privalomus lokusus, kurie kaupiami DNR duomenų įskaitoje (registre).

3.10. Dokumentų blankų ir rekvizitų – tyrimas, kurį atliekant siekiama nustatyti dokumentų blankų padirbimo faktą, būdą ir priemones, dokumentų turinio pakeitimo faktą ir būdą, spaudų ir antspaudų padirbimo faktą ir būdą, atkurti nematomus ir blogai matomus, užbrauktus ir užlietus įrašus, perskaityti (esant galimybei) suplėšytus ar sudegintus tekstus, identifikuoti priemones ir mechanizmus, naudotus dokumentų blankams bei jų rekvizitams gaminti, nustatyti banknotų ir vertybinių popierių tikrumą, netikrų banknotų pagaminimo būdą ir priemones, apsaugos elementų padirbimo būdą ir priemones ir kt.

3.11. Dokumentų medžiagų – tyrimas, kurį atliekant siekiama nustatyti dokumentams ar jų blankams gaminti naudotas medžiagas ir pateiktų lyginamųjų pavyzdžių fizikines savybes, kokybinę ir kiekybinę cheminę sudėtį, iš kurios sprendžiama apie jų grupinę ar rūšinę priklausomybę ir vienodumą.

3.12. Ekonominiai – tyrimas, kurį atliekant tikrinama, ar laikomasi Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, organizuojant ir tvarkant Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įsteigtų visų rūšių ir nuosavybės formų įmonių, įstaigų ir organizacijų bei fizinių asmenų (toliau – ūkio subjektai) buhalterinę apskaitą; taip pat – ūkio subjektų mokumas ir nemokumo atsiradimo priežastys; ūkio subjektų tarpusavio atsiskaitymo operacijų pagrįstumas; materialinių vertybių ir lėšų trūkumas ar perteklius, jų atsiradimo laikotarpis, slėpimo būdai naudojant apskaitos dokumentus, materialinių vertybių ir lėšų užpajamavimo ir nurašymo į išlaidas pagrįstumas; darbo užmokesčio ir kitų išmokų, susijusių su darbdavio piniginiiais atsiskaitymais su darbuotoju, apskaičiavimo ir išmokėjimo pagrįstumas; išmokų iš įvairių fondų, paskolų iš bankų išdavimo pagrįstumas, paskolų panaudojimas; padarytų nuostolių dydis; ūkio subjekto veikla, jo turtas, nuosavo kapitalo ir

įsipareigojimų dydis bei struktūra; ūkio subjekto pajamos, sąnaudos; duomenų apie pajamas ir pelną pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai teisingumas ir kt.

3.13. Informacinių technologijų – tyrimas, kurį atliekant siekiama nustatyti kompiuterių ir kompiuterinės technikos technines charakteristikas ir komplektaciją, informacijos laikmenose esančią, taip pat ir ištrintą, paslėptą, užkoduotą skaitmeninę informaciją.

3.14. Įvykio vietos – tyrimas, kurį atliekant siekiama nustatyti įvykio situaciją ir kitas ikiteisminiam tyrimui reikšmingas aplinkybes, apžiūrima ir fiksuojama įvykio vieta, jos aplinka, ieškoma nusikalstamos veikos pėdsakų, daiktų, dokumentų, kitų reikšmės nusikalstamai veikai tirti ir nagrinėti turinčių objektų, kurie BPK nustatyta tvarka įforminami ir paimami.

3.15. Maisto produktų – tyrimas, kurį atliekant nustatomos maisto produktų atitinkamuose norminiuose aktuose reglamentuotos analitės ir jų vertės ar tiriamojo objekto bei lyginamojo pavyzdžio juslinės, fizikinės, fizikinės cheminės charakteristikos.

3.16. Metalų – tyrimas, kurį atliekant nustatoma metalų, jų lydinių bei metalizacijos pėdsakų, objektų ir lyginamųjų pavyzdžių kokybinė ir kiekybinė cheminė sudėtis, pagal kurią nustatoma jų rūšinė priklausomybė.

3.17. Narkotinių ar psichotropinių medžiagų, jų pirmtakų (prekursorių) – tyrimas, kurį atliekant siekiama nustatyti narkotines ar psichotropines medžiagas, jų pirmtakus (prekursorius), koncentraciją, masę ar kiekį, šių medžiagų pėdsakus ant objektų.

3.18. Nešaunamojo ginklo – tyrimas, kurį atliekant nustatomas objektų priklausymas prie šaltųjų nešaunamųjų ar templinių ginklų, jų konstrukcijos ypatumai, rūšis ir tipas, pagaminimo būdas, taip pat – ar jie atitinka šaltajam nešaunamajam ar templiniam ginklui keliamus reikalavimus, neatitikimo atvejais nustatomas objektų priklausymas prie specialiųjų priemonių ar ūkinės ir buitinės paskirties įrankių.

3.19. Odorologinis – tyrimas, kuriuo siekiama atpažinti asmenis pagal kvapų pėdsakus, naudojant specialiai išdresuotus šunis biodetektorius.

3.20. Plastikų (polimerinių medžiagų) – tyrimas, kurį atliekant nustatomi plastikų (polimerinių medžiagų) infraraudonosios spinduliuotės spektrai, pagal kuriuos plastikai (polimerinės medžiagos) priskiriami tam tikrai rūšiai.

3.21. Portretų – tyrimas, kurį atliekant siekiama identifikuoti asmenis pagal išorės požymius, užfiksuotus fotonuotraukose, vaizdajuostėse, skaitmeninėse ir kitose informacijos laikmenose.

3.22. Rašysenos – tyrimas, kurį atliekant siekiama pagal pateiktus rašysenos ar parašų pavyzdžius nustatyti, kas parašė tekstą ar pasirašė, taip pat – ar vienas ir tas pats asmuo parašė tekstus ir pasirašė, rašysenos iškraipymo ir parašų klastojimo būdus, judesių dinaminio stereotipo pakitimus.

3.23. Sprogstamųjų medžiagų ir sprogimo pėdsakų – tyrimas, kurį atliekant nustatomi sprogstamųjų medžiagų pėdsakai ant objektų, turėjusių sąlytį su sprogstamąja medžiaga, sprogstamųjų medžiagų komponentų likučiai po sprogimo, taip pat – kokia sprogstamoji medžiaga buvo susprogdinta.

3.24. Stiklo ir keramikos – tyrimas, kurį atliekant nustatomos stiklo ir keramikos gaminių ir jų dalelių fizikinės savybės, stiklo lūžio rodiklis. Iš stiklo ir keramikos cheminių savybių sprendžiama apie jų priklausomybę prie vienos rūšies.

3.25. Šūvio pėdsakų – tyrimas, kurį atliekant nustatomi pagrindiniai ir papildomi šūvio pėdsakai, šūvio metu susidariusių ir pasklidusių artimoje aplinkoje ant šovusio ar arti buvusio asmens medžiagų cheminė sudėtis ir pasiskirstymas šūvio faktui ar asmens kontaktui su ginklu nustatyti.

3.26. Techninis sprogimo aplinkybių – tyrimas, kurį atliekant nustatoma sprogimo priežastis, susprogdintos medžiagos masė, sprogmenų paskirtis, sudėtis ir rūšinė priklausomybė (savadarbiai, pramoninės gamybos ar karybos), sprogimo aplinkybės ir kt.

3.27. Tėvystės nustatymo – tyrimas, kurį atliekant pagal genetinę informaciją nustatomas artimas giminystės ryšys (tėvai, vaikai).

3.28. Transporto priemonių – tyrimas, kurį atliekant nustatoma transporto priemonių identifikacinių duomenų (markės, modelio, modifikacijos, spalvos, identifikavimo numerio – VIN, pagaminimo metų, kitų transporto priemonėje esančių numerių) tikrumas, jų ir gamyklos duomenų atitikimas, taip pat transporto priemonių dokumentų tikrumas.

3.29. Trasologinis – tyrimas, kurį atliekant nustatoma spynų ir užraktų būklė bei rakinimo pašaliniais įrankiais faktai, mechaninių pėdsakų susidarymo būdas (išskyrus audinių, drabužių pažeidimų tyrimai) ir objekto visuma pagal jo dalis; identifikuojami įrankių ir gamybos mechanizmų, žmogaus kojų ir avalynės, drabužių, transporto priemonių ir gyvulių pėdsakai.

3.30. Vaizdų – tyrimas, kai atliekama vaizdajuostėse ar skaitmeninėse laikmenose esančių vaizdo įrašų analizė (vaizdo įrašo formatas, trukmė, peržiūros galimybės, kokybinės vaizdo įrašo charakteristikos) ir pagerinama jų kokybė.

4. Konkrečios teritorinės policijos įstaigos kriminalistinių tyrimų padalinyje atliekamų tyrimų rūšį lemia padalinio darbuotojų kvalifikacija ir turima įranga.

5. Tyrimų atlikimo juridinis pagrindas – ikiteisminio tyrimo įstaigos pareigūno, prokuroro užduotis atlikti objektų tyrimą (toliau – užduotis), ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo nutartis skirti ekspertizę (toliau – nutartis).

6. Juridinių ar fizinių asmenų prašymu yra atliekami visi šių nuostatų 3 punkte išvardyti tyrimai, be to, atliekamas ginklų išbandymas. Šios paslaugos teikiamos esant Centro, kriminalistinio tyrimo padalinio vadovybės sutikimui ir pagal Lietuvos policijos generalinio komisaro įsakymu patvirtintus įkainius.

7. Tyrimai atliekami Centro, kriminalistinių tyrimų padalinių laboratorijose ir, kai objektus nebūtina tirti laboratorijoje, įvykio vietoje.

8. Tyrimus atlieka Centro, kriminalistinių tyrimų padalinių darbuotojai, turintys objektų tyrimo specialisto ar eksperto kvalifikaciją ir atitinkamai įtraukti į Lietuvos policijos objektų tyrimo specialistų sąrašą ar į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą. Objektų tyrimo specialistų (toliau – specialistas), ekspertų kvalifikaciją Centro ir kriminalistinių tyrimų padalinių darbuotojams suteikia Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centro ekspertų ir specialistų kvalifikavimo komisija teisės aktų nustatyta tvarka. Specialistų (ekspertų) teisės, pareigos ir atsakomybė nustatytos BPK, pareigbių aprašymuose ir šiuose nuostatuose.

9. BPK ir Lietuvos Respublikos operatyvinės veiklos įstatymo nustatytais atvejais specialistai gali teikti paaiškinimus žodžiu, raštu arba užprotokoluoti specialisto paaiškinimą. Šiais paaiškinimais sprendžiami tyrimų skyrimo tikslingumo, medžiagos paruošimo tolesniam tyrimui ir kiti ikiteisminio tyrimo bei operatyvinės veiklos metu išskylančios klausimai.

II. SPECIALISTŲ (EKSPERTŲ) TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

10. Pagal BPK, specialistas (ekspertas) turi teisę:

10.1. susipažinti su ikiteisminio tyrimo (bylos) medžiaga, susijusia su tyrimo objektu;

10.2. prašyti pateikti papildomą medžiagą, reikalingą išvadai pateikti;

10.3. dalyvauti atliekant su tyrimo dalyku susijusius ikiteisminio tyrimo veiksmus ir nagrinėjant bylą teisme;

10.4. atsisakyti pateikti išvadą, jei jam pateiktos medžiagos nepakanka išvadai padaryti arba ta medžiaga neatitinka specialiųjų jo žinių;

10.5. savarankiškai pasirinkti tyrimo metodus, laikydamasis kokybės vadybos sistemos reikalavimų;

10.6. BPK 144 str. ir Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo nustatyta tvarka gauti lyginamuosius pavyzdžius, dokumentus ir kitą tyrimams atlikti reikalingą medžiagą;

10.7. konsultuoti tyrimus skiriančius pareigūnus;

10.8. atsisakyti spręsti ne savo kompetencijos klausimus ir atlikti specialiųjų žinių nereikalaujančias užduotis.

11. Specialistas (ekspertas) neturi teisės:

11.1. savarankiškai rinkti ar imti medžiagą, reikalingą tyrimui, bet nepateiktą jam įstatymų nustatyta tvarka;

11.2. verstis privačia specialisto (eksperto) veikla, sutartiniais pagrindais konsultuoti proceso šalis ir teikti išvadas joms iškilusiais klausimais, reikalaujančiais specialiųjų žinių.

12. Specialistas (ekspertas) turi šias pareigas ir atsakomybę:

12.1. šaukiamas privalo atvykti pas ikiteisminio tyrimo pareigūną, prokurorą ar į teismą ir pateikti nešališką išvadą ar paaiškinimus jam pateiktais klausimais, o ekspertas privalo šaukiamas atvykti į teismą ir pateikti nešališką išvadą jam pateiktais klausimais;

12.2. pagal kompetenciją atlikti tyrimus;

12.3. garantuoti išsamų ir nešališką visų pateiktų objektų ištyrimą;

12.4. saugoti tyrimui pateiktus objektus, už jų praradimą ar sugadinimą specialistas (ekspertas) atsako įstatymų nustatyta tvarka;

12.5. saugoti tarnybos, komercines ir profesines paslaptis, neskelbti tyrimo duomenų be jį paskyrusios institucijos leidimo;

- 12.6. saugoti valstybės paslaptis, dirbdamas su atitinkamos kategorijos įslaptinta informacija;
- 12.7. atsakyti už savo atlikto tyrimo specialisto išvados (ekspertizės akto) pagrįstumą ir tikrumą.

13. Specialistui, kuris be svarbios priežasties neatvyksta ar be teisėto pagrindo atsisako atlikti savo pareigas, taip pat ekspertui, kuris be svarbios priežasties neatvyksta į teismą arba be teisėto pagrindo atsisako atlikti savo pareigas, gali būti taikomos BPK 163 straipsnyje numatytos procesinės prievartos priemonės.

14. Už melagingos išvados pateikimą specialistas (ekspertas) atsako pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 235 straipsnį.

15. Specialistai (ekspertai) taip pat turi teises, pareigas ir atsakomybę, nustatytas jų pareigybės aprašymuose, Centro, kriminalistinių tyrimų padalinio nuostatuose bei kituose jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

III. VADOVŲ TEISĖS IR PAREIGOS, SUSIJUSIOS SU TYRIMŲ ATLIKIMU

16. Centro vadovas, jo pavaduotojas turi teisę:
- 16.1. pavesti tyrimų atlikimo organizavimą padalinių vadovams;
 - 16.2. nustatyti atskirą tyrimo atlikimo terminą;
 - 16.3. susipažinti su atliekamų tyrimų eiga ir rezultatais, teikti metodinę pagalbą.
17. Centro padalinių vadovai, jų įgalioti asmenys, kriminalistinių tyrimų padalinių vadovai turi teisę:
- 17.1. tikrinti, ar gauti objektai pateikti ir su jais pateikiami dokumentai įforminti pagal teisės aktų ir šių nuostatų reikalavimus;
 - 17.2. pavesti atlikti tyrimą konkrečiam specialistui (ekspertui);
 - 17.3. nustatyti atskirą tyrimo atlikimo terminą (jei jis nenustatytas aukštesniojo vadovo);
 - 17.4. kontroliuoti atliekamų tyrimų kokybę ir atlikimo terminus;
 - 17.5. baigus tyrimą patikrinti surašytą specialisto išvadą (ekspertizės aktą).
18. Centro vadovas ir jo pavaduotojas, Centro padalinių vadovai, kriminalistinių tyrimų padalinių vadovai taip pat turi teises ir pareigas, nustatytas jų pareigybių aprašymuose, Centro, kriminalistinių tyrimų padalinio nuostatuose bei kituose jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

IV. PATEIKIAMŲ TIRTI OBJEKTŲ PAKAVIMO IR SU JAIS PATEIKIAMŲ DOKUMENTŲ ĮFORMINIMO REIKALAVIMAI

19. Tyrimui atlikti objektai pateikiami supakuoti, su jais pateikiami dokumentai turi atitikti BPK bei šių nuostatų reikalavimus. Šiuo tikslu turi būti pateikiama:

19.1. raštas;

19.2. užduotis (nutartis);

19.3. daiktai, dokumentai bei kitokie tyrimo objektai, jeigu reikia – lyginamieji pavyzdžiai.

20. Užduotyje (nutartyje) turi būti:

20.1. užduoties (nutarties) surašymo data ir numeris; tyrimą paskyrusios institucijos pavadinimas, tyrimą paskyrusio pareigūno vardas, pavardė, pareigos;

20.2. nusikalstamos veikos aplinkybės;

20.3. pagrindas skirti tyrimą;

20.4. institucijos, kuriai skiriama atlikti tyrimą, pavadinimas arba eksperto pavardė;

20.5. klausimai specialistui (ekspertui);

20.6. išvardyti visi pateikiami tyrimui atlikti objektai, pavyzdžiai lyginamajam tyrimui atlikti, dokumentai bei kita medžiaga, kurioje yra žinių apie tyrimo dalyką.

21. Skiriant naują tyrimą, kai suabejojama anksčiau atlikto tyrimo pagrįstumu, išsamumu ar esant kitoms aplinkybėms, be šių nuostatų 19 punkte nurodytos medžiagos, turi būti pateikiama ir atlikto tyrimo išvados (akto) kopija.

22. Tyrimui pateikiami objektai (tyrimo objektai, pavyzdžiai lyginamajam tyrimui) turi būti taip įpakuoti, kad išsaugotų visas jų radimo ir paėmimo metu turėtas savybes.

23. Ant kiekvieno siunčiamo tirti objekto pakuotės turi būti nurodyta:

23.1. joje esantis objektas;

23.2. kur (iš ko), kada ir kokį ikiteisminį tyrimą atliekant (kokioje byloje) jis paimtas.

24. Duomenys ant pakuotės turi būti patvirtinti tyrimą skyrusio pareigūno parašu ir tyrimą skyrusios įstaigos antspaudu. Daryti įrašus tiesiai ant tyrimo objektų draudžiama.

25. Tirti turi būti pateikiami visi rasti, galintys sietis su nusikalstama veika ir paimti objektai ir tokio pavidalo, kokį jie turėjo radimo ir paėmimo metu. Jeigu tyrimo objektų yra labai daug (birios, skystos medžiagos ar kiti panašūs tyrimo objektai), tirti turi būti siunčiami jų laboratoriniai ėminiai, kartu pateikiant laboratorinio ėminio paėmimo faktą patvirtinančius dokumentus (laboratorinio ėminio paėmimo aktas ir pan.).

26. Kai reikia ištirti lakų, dažų, polimerinių medžiagų, stiklo gaminių ir pan. daleles, esančias ant objekto nešiklio, tikslinga pateikti objektą, ant kurio yra tų dalelių. Šiuo atveju kiekvienas tirti pateikiamas objektas turi būti įpakuotas atskirai ir taip, kad tiriamosios dalelės negalėtų dingti, suirti, patekti ant kitų objekto dalių ar užsiteršti.

27. Kai pateikti tyrimui viso objekto dėl jo didelių matmenų ar kitų priežasčių praktiškai neįmanoma, tikslinga jo svarbias dalis atskirti nuo pagrindinio objekto, supakuoti atskirai ir pateikti tyrimui atlikti.

28. Kai reikia tirti objektą, kurio pristatyti į tyrimo vietą praktiškai neįmanoma (įrenginius, krovininius automobilius ir pan.), tyrimą skirianti institucija nutartyje (užduotyje) turi nurodyti šių objektų buvimo vietą.

29. Alkoholiniai skysčiai (išskyrus brogą), skystos narkotinės medžiagos ar kiti skysčiai tirti pateikiami stikliniuose ar plastikiniuose hermetiškai uždarytuose induose. Broga pateikiama plastikiniuose, užpildytuose ne daugiau kaip 2/3 tūrio, nesandariai uždarytuose (kamštis ar plastikinio butelio sienelė praduriama aštriu daiktu) induose.

Alkoholinių skysčių laboratoriniai ėminiai paaimami vadovaujantis Lietuvos policijos generalinio komisaro 2007 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. 5-V-369 „Dėl Alkoholinių skysčių laboratorinių ėminių paėmimo taisyklių patvirtinimo“.

30. Šaunamieji ir šaltieji nešaunamieji ginklai, šaudmenys, sprogmėnys, narkotinės ir psichotropinės medžiagos, Lietuvos Respublikos ir užsienio šalių piniginiai ženklai, vertybiniai popieriai tyrimui atlikti pristatomi tik tiesiogiai.

31. Kiekvienas DNR tyrimui pateikiamas objektas turi būti supakuotas atskirai į sandarias pakuotes. Rekomenduojama naudoti popierines, kartonines pakuotes, kad objektai nesupelytų ar kitaip nesugestų. Naudojamos pakuotės turi būti švarios, neužterštos žmogaus biologiniais pėdsakais. Biologiniai pėdsakai turi būti išdžiovinti; greitai gendantys objektai gali būti užšaldyti ir būtinai pateikiami tirti per 48 val.

32. Pateikiant kvapų objektus, paimtus nuo drėgno paviršiaus, ant stiklainio užklijuoto aiškino užrašo būtina nurodyti ypatingas kvapų objektų saugojimo sąlygas.

33. Ekonominiam tyrimui atlikti pateikiami dokumentai turi būti susegti į segtuvus arba sudėti į aplankus ir sunumeruoti. Visi dokumentai turi būti surašyti į aprašą ir nurodyta, pagal kokią ikiteisminio tyrimo (bylos) medžiagą jie siunčiami, bei aprašytas kiekvienas segtuvas – nurodytas jo pavadinimas arba kiti požymiai, identifikuojantys konkretų segtuvą, lapų skaičius. Jei pateikiamų dokumentų nedaug, juos galima nurodyti rašte, taip pat nurodant pateikiamos baudžiamosios bylos tomo numerį ir lapų skaičių. Apskaitos duomenys ar kita tyrimui reikšmės turinti informacija, sukaupta kompiuterinėse laikmenose, turi būti atspausdinta, patvirtintas jos tikrumas ir pateikiama pagal bendrus dokumentų pateikimo reikalavimus. Esant dideliame kiekiui informacijos kompiuterinėje laikmenoje, tyrimui pateikiama atspausdinta tik specialisto nurodyta tyrimui reikalinga medžiaga, kurios tikrumas patvirtinamas, ir kompiuterinė laikmena.

34. Jeigu tyrimo objektai pateikiami nesilaikant anksčiau nurodytų reikalavimų, gauti objektai ir su jais pateikiami dokumentai gražinami tyrimą paskyrusiai institucijai neatlikus tyrimo.

V. TYRIMŲ ATLIKIMO TERMINAI, JŲ SUSTABDYMO ATVEJAI

35. Centre, kriminalistinių tyrimų padaliniuose tyrimai atliekami per įmanomai trumpiausią terminą, atsižvelgiant į ikiteisminio tyrimo ypatumus, konkretaus skyriaus (poskyrio) darbo krūvį ir kitus faktorius, lemiančius tyrimo atlikimo terminus.

36. Bylose, kuriose įtariamieji yra sulaikyti arba suimti (pagreitintas procesas), tyrimai atliekami skubos tvarka. Aplinkybė, kad asmuo sulaikytas ar suimtas, turi būti nurodyta rašte.

37. Tyrimo atlikimo terminas sustabdomas šiais atvejais:

37.1. jeigu specialistas (ekspertas) paprašė tyrimą paskyrusią įstaigą papildomos medžiagos ar pateikė kitą paklausimą, dėl kurio neįmanoma toliau tęsti tyrimų (fiksuojamoms išsiuntimo ir gavimo datoms);

37.2. jeigu specialistas (ekspertas), pradėjęs tyrimą, dalyvauja teismo posėdyje ar yra pakviestas kaip specialistas (ekspertas) kitoje byloje visam komandiruotės laikui;

37.3. jeigu tiriamieji objektai laikinai persiųsti į kitą tyrimo įstaigą (objektų laukimo laikas (fiksuojamoms išsiuntimo ir gavimo datoms) į tyrimo atlikimo terminą neįskaitomas).

VI. TYRIMŲ ATLIKIMAS IR JŲ REZULTATŲ ĮFORMINIMAS

38. Tyrimo atlikimo pagrindas yra kriminalistinių tyrimų padalinio vadovo rezoliucija ant užduoties (nutarties), prašymo ar rašto dėl vykdytojo paskyrimo arba Centro padalinio vadovo įrašas, padarytas Centre nustatyta tvarka.

39. Paaiškinimus žodžiu arba protokolu teikia atitinkamos srities specialistas, kurį paskiria Centro padalinio vadovas ar kriminalistinių tyrimų padalinio vadovas.

40. Specialistas (ekspertas), gavęs visus tirti pateiktus objektus ir dokumentus su Centro padalinio vadovo, kriminalistinių tyrimų padalinio vadovo rezoliucija, atlieka tyrimą, vadovaudamasis tyrimų atlikimą reglamentuojančiomis procedūromis, griežtai laikydamasis įstatymų ir kitų teisės aktų, tyrimus reglamentuojančių norminių aktų reikalavimų. Tyrimą atlikęs nešališkai ir išsamiai, jis išvadą pateikia savo vardu ir yra asmeniškai už ją atsakingas.

41. Kai tyrimui atlikti pateikta ne visa reikalinga medžiaga, specialistas (ekspertas), gavęs tiesioginio vadovo vizą, turi teisę raštu prašyti tyrimą paskyrusios institucijos pateikti jam reikiamą papildomą medžiagą. Rašte dėl papildomos medžiagos specialistui (ekspertui) pateikimo turi būti:

41.1. rašto surašymo data;

41.2. tyrimą paskyrusios ikiteisminio tyrimo įstaigos pavadinimas, tyrimą paskyrusio pareigūno vardas, pavardė;

41.3. ikiteisminio tyrimo medžiagos (baudžiamosios bylos) numeris;

41.4. įtariamojo, nukentėjusiojo, ieškovo ir atsakovo vardas, pavardė arba BK straipsnis, pagal kurį iškelta ikiteisminio tyrimo byla;

41.5. tyrimo pagrindas (užduotis (nutartis), kada ir kas ją priėmė);

41.6. prašymo motyvai;

41.7. specialisto (eksperto) prašoma medžiaga.

42. Surašyto rašto dėl papildomos medžiagos specialistui (ekspertui) pateikimo pirmas egzempliorius, pasirašytas Centro valdybos viršininko, kriminalistinių tyrimų padalinio vadovo, siunčiamas tyrimą paskyrusiai įstaigai, o antrasis lieka Centre, kriminalistinių tyrimų padalinyje. Skubiais atvejais prašymas dėl papildomos medžiagos specialistui (ekspertui) pateikimo tyrimą paskyrusiai institucijai gali būti perduodamas telefonu, vėliau pateikiamas rašytinis prašymas. Jei per mėnesį nuo prašymo pateikimo papildoma medžiaga nepateikiama, atliekami turimos medžiagos tyrimai arba medžiaga grąžinama neatlikus tyrimo.

43. Kai specialistas (ekspertas) nustato svarbų objektų pateikimo tvarkos pažeidimą, dėl kurio tyrimo atlikti neįmanoma, jis apie tai nedelsiant turi pranešti savo tiesioginiam vadovui, kuris organizuoja gautų tyrimo objektų ir su jais pateiktų dokumentų grąžinimą tyrimą skyrusiai institucijai neatlikus tyrimo.

44. Užduotis atlikti tyrimą nepriimama arba priimti objektai ir dokumentai tyrimą paskyrusiai institucijai grąžinami su pranešimu, kad specialistas (ekspertas) negali pateikti išvadų, jei:

44.1. toks tyrimas Centre ar kriminalistinių tyrimų padalinyje neatliekamas;

44.2. nėra su objektu pateikiamų dokumentų (nutarties ar užduoties, tyrimą skyrusios institucijos lydraščio, prašymo ir pan.);

44.3. objektų ar jų pakuočių skaičius neatitinka su objektais pateiktuose dokumentuose nurodyto skaičiaus;

44.4. yra akivaizdžių objektų pakuočių pažeidimų;

44.5. nutartis ar užduotis, tyrimą skyrusios institucijos raštas yra nepasirašytas arba neregistruotas įstaigoje, kurios pareigūnas skiria tyrimą.

45. Kai tyrimas, kuris Centre, kriminalistinių tyrimų padalinyje neatliekamas, gaunamas paštu, apie šio tyrimo neatlikimą tyrimą paskyrusi institucija informuojama raštu, kartu grąžinant tirti atsiųstus objektus ir su jais pateiktus dokumentus.

46. Specialistas, atlikęs pavestą tyrimą, vadovaudamasis BPK, kokybės vadybos sistemą reglamentuojančiais dokumentais, surašo specialisto išvadą.

47. Specialisto išvadoje nurodoma:

47.1. Specialisto išvados surašymo data ir vieta, registracijos numeris Centre, kriminalistinių tyrimų padalinyje.

47.2. Kada Centre, kriminalistinių tyrimų padalinyje gauta užduotis atlikti objektų tyrimą (pažymima, jeigu užduoties gavimo data ir tyrimo objektų pateikimo data nesutampa).

47.3. Tyrimo pagrindas – ikiteisminio tyrimo įstaigos pareigūno ar prokuroro užduotis atlikti objektų tyrimą, tyrimą paskyrusios ikiteisminio tyrimo institucijos pavadinimas, tyrimą paskyrusio ikiteisminio tyrimo įstaigos pareigūno ar prokuroro vardas, pavardė, pareigos, užduoties atlikti objektų tyrimą surašymo data ir numeris.

47.4. Kas pateikta tirti, jei reikia, nurodoma, kada, kur ir iš ko paimti pavyzdžiai lyginamajam tyrimui atlikti (jeigu tokie pavyzdžiai pateikti), tyrimo veiksmo / objektų apžiūros protokolai, nurodoma tirti pateiktų objektų pakuotė, kiekis, kratos ar poėmio, įvykio vietos tyrimo aplinkybės.

47.5. Jeigu buvo reikalinga papildoma medžiaga, nurodoma jos pareikalavimo ir gavimo data.

47.6. Jeigu buvo anksčiau atlikti tyrimai, nurodoma, kas ir kada atliko tyrimą ir jo rezultatai arba specialisto išvados pateikimo data ir numeris.

47.7. Užduotyje pateiktų klausimų sąrašas.

Specialisto išvadoje surašytų klausimų formuluotė turi atitikti pateiktą užduotyje atlikti objektų tyrimą. Specialistas negali keisti jam pateiktų klausimų turinio. Jis turi teisę tik pakeisti jų loginę ir gramatinę formą, sugrupuoti klausimus tokia tvarka, kuri geriausiai atitinka tyrimo reikalavimus. Jeigu klausimo formuluotė užduotyje neatitinka klausimų pateikimo rekomendacijų, bet užduotis specialistui aiški, jis turi teisę paaiškinti, kaip supranta klausimą ir parašyti pastabą:

„PASTABA. Specialistas redagavo klausimą (-us), nekeisdamas jo (-ų) prasmės.“

Pastaba rašoma tik tada, jei specialistas klausimą (-us) redaguoja.

Jeigu klausimą reikia keisti iš esmės, specialistas informuoja tyrimą paskyrusį pareigūną ir derina klausimo pakeitimą.

47.8. Tyrimą atlikusio specialisto asmens duomenys: mokslo laipsnis, vardas, pavardė, išsilavinimas ir tyrimo rūšies specialisto kvalifikacija ir darbo objektų tyrimo specialistu stažas.

47.9. Specialistas pasirašytinai patvirtina, kad dėl BPK 163 str. numatytų procesinės prievartos priemonių taikymo už neteisėtą atsisakymą vykdyti savo pareigas ir dėl baudžiamosios atsakomybės pagal BK 235 straipsnį už melagingos išvados pateikimą yra įspėtas.

47.10. Tyrimo objektų pakavimo būdas, pakuočių būklė.

47.11. Tyrimo objektų būklė ir jų apžiūros rezultatai, specialūs tyrimo objektų ir lyginamųjų pavyzdžių žymenys, jeigu buvo padaryti tyrimą skyrusio pareigūno ar specialisto.

47.12. Kokius objektus specialistas tyrė, kokie tyrimai atlikti; kokie tyrimo metodai (nurodyti jų rekvizitus) ir techninės priemonės buvo taikytos; kokiais norminiais dokumentais (nutarimais, įsakymais, instrukcijomis) vadovavosi specialistas sprenddamas pateiktus klausimus.

47.13. Bandymo ar tyrimo sąlygos, požymių analizė ir jų palyginimo rezultatai; įvertinami atskiri tyrimų etapai ir visi gauti rezultatai kaip pagrindas atitinkamoms išvadoms formuluoti, išdėstomas bendrasis tyrimų rezultatų įvertinimas; nurodomos priežastys, dėl kurių nebuvo galima atsakyti į pateiktus klausimus.

47.14. Tyrimo objekto sunaudojimas (nurodoma, jeigu tyrimo metu objektas buvo sunaikintas ar sugadintas, sunaudota kokia nors jo dalis); pažymima, kaip tyrimo objektai paruošti gražinti: kaip įpakuoti, užantspauduoti ir pan.

48. Išvadoje visi atsakymai turi būti suformuluoti tiksliai ir aiškiai, į pateiktus klausimus atsakoma eilės tvarka, išvardijant visus objektus, nurodant, kada ir iš ko jie paimti, į kiekvieną iš pateiktų klausimų reikia atsakyti iš esmės arba nurodyti, kodėl negalima atsakyti į klausimą; išvados specialisto iniciatyva spęstais klausimais išdėstomos specialisto išvados pabaigoje, atsakius į klausimus parašoma pastaba: „Pateikta išvada susijusi tik su tirti pateiktais objektais“ (jeigu tinka).

49. Specialisto išvada surašoma dviem egzemplioriais.

50. Specialisto išvados ir priedų (fotolentelės, planai, schemos ar kita medžiaga) pirmuosius ir antruosius egzempliorius pasirašo tyrimą atlikęs specialistas, jo parašas ant pirmojo egzemplioriaus patvirtinamas Centro, kriminalistinių tyrimų padalinio antspaudu. Identifikacinių tyrimų specialisto išvadą pasirašo du specialistai, jeigu tai nustatyta standartinės veiklos procedūrose. Antrajame rašto, su kuriuo siunčiama specialisto išvada, egzemplioriuje specialistas pasirašo ir nurodo datą.

51. Centro padalinio vadovas ar jo įgaliotas asmuo, kriminalistinių tyrimų padalinio vadovas ar jo įgaliotas asmuo patikrina parengtą specialisto išvadą ir jos pagrįstumą bei vizuoja antrąjį jos egzempliorių. Specialisto išvados su priedais (jeigu jų reikia) pirmasis egzempliorius su raštu, kurį pasirašo Centro vadovas, jo pavaduotojas ar valdybos vadovas, kriminalistinių tyrimų padalinio vadovas, išsiunčiamas tyrimą paskyrusiai institucijai ar gražinamas pasirašytinai tiesiogiai jos įgaliotam asmeniui, o antrasis egzempliorius ir kita rašytinė tyrimo medžiaga saugoma Centre, kriminalistinių tyrimų padalinyje.

52. Specialisto išvada įrašoma į ikiteisminio tyrimo veiksmų protokolus, kai specialistas, dalyvaudamas atliekant tyrimo veiksmą (įvykio vietos apžiūrą ir pan.), tyrimą gali atlikti vietoje arba tam nereikia specialaus tyrimo.

53. Ekspertas, atlikęs pavestą tyrimą, vadovaudamasis BPK ir kokybės vadybos sistemos dokumentais, surašo ekspertizės aktą.

54. Ekspertizės aktas susideda iš šių dalių – įžanginės, tiriamosios ir išvadų.

55. Įžanginėje ekspertizės akto dalyje nurodoma:

55.1. Ekspertizės akto surašymo data ir vieta bei registracijos numeris Centre, kriminalistinių tyrimų padalinyje.

55.2. Nutarties atlikti ekspertizę Centre, kriminalistinių tyrimų padalinyje gavimo data.

55.3. Baudžiamosios, civilinės ar administracinės bylos, kurioje paskirta ekspertizė, numeris.

55.4. Nutartis skirti ekspertizę ir ekspertizę paskyrusio ikiteisminio tyrimo teisėjo vardas ir pavardė arba teismo pavadinimas.

55.5. Ekspertizės rūšis.

55.6. Tyrimo objektų ir lyginamųjų pavyzdžių pažymėjimas specialiais atspaudais.

55.7. Bylos aplinkybės, susijusios su ekspertizės dalyku.

55.8. Pateikti tyrimo objektai ir pavyzdžiai lyginamajam tyrimui atlikti.

55.9. Jeigu buvo siūstas paklausimas dėl papildomos medžiagos, nurodoma paklausimo data ir numeris bei jos gavimo data ir numeris.

55.10. Ekspertui pateiktų klausimų sąrašas.

Ekspertizės akte surašytų klausimų ekspertui formuluotė turi atitikti pateiktą nutartyje skirti ekspertizę. Ekspertas negali keisti jam pateiktų klausimų turinio. Jis turi teisę tik pakeisti jų loginę ir gramatinę formą, sugrupuoti klausimus tokia tvarka, kuri geriausiai atitinka tyrimo reikalavimus. Jeigu klausimo formuluotė užduotyje neatitinka klausimų pateikimo rekomendacijų, bet užduotis ekspertui aiški, jis turi teisę paaiškinti, kaip supranta klausimą ir parašyti pastabą:

„PASTABA. Ekspertas redagavo klausimą (-us), nekeisdamas jo (-ų) prasmės.“

Pastaba rašoma tik tada, jei ekspertas klausimą (-us) redaguoja.

Jeigu klausimą reikia keisti iš esmės, ekspertas informuoja tyrimą paskyrusį pareigūną ir derina klausimo pakeitimą.

55.11. Eksperto asmens duomenys: mokslo laipsnis, vardas, pavardė, tyrimo rūšies eksperto kvalifikacija, darbo ekspertu stažas.

55.12. Eksperto pasirašytinas patvirtinimas, kad jis dėl BPK 163 str. nustatytų procesinės prievartos priemonių taikymo už neteisėtą atsisakymą vykdyti savo pareigas ir dėl baudžiamosios atsakomybės pagal BK 235 straipsnį už melagingos išvados pateikimą yra įspėtas.

55.13. Ekspertizės atlikimo pradžios ir pabaigos datos.

55.14. Kas dalyvavo atliekant ekspertizę (jeigu reikia).

56. Tiriamoji ekspertizės akto dalis turi būti dėstoma taip, kad ją suprastų ne tik specialų išsilavinimą turintys asmenys, bet ir visi proceso dalyviai, dėstoma aiškiai, glaustai ir logiškai, vengiant specialių terminų. Jeigu specialieji terminai būtini, jie turi būti paaiškinti. Ekspertinio tyrimo procesas iliustruojamas vaizdine medžiaga (fotonuotraukomis, planais, brėžiniais, schemomis, chromatogramomis, spektrogramomis, žiniaraščiais ir pan.), kuri pridedama prie ekspertizės akto, pateikus į ją nuorodas.

57. Tiriamojoje dalyje nurodoma:

57.1. Tyrimo objektų pakuotės būklė ir kaip objektai pristatyti į Centrą, kriminalistinių tyrimų padalinį.

57.2. Tyrimo objektų būklė ir jų apžiūros rezultatai.

57.3. Kokius objektus ekspertas tyrė, kokiais specialiais atspaudais tyrimo objektai ir lyginamieji pavyzdžiai pažymėti.

57.4. Kokie tyrimai daryti, kokie tyrimo metodai ir priemonės buvo taikomos, specialiųjų terminų paaiškinimas.

57.5. Bandymo ar tyrimo atlikimo sąlygos.

57.6. Atskira požymių analizė ir jų palyginimo rezultatai.

57.7. Kokiais norminiais dokumentais – nutarimais, įsakymais, instrukcijomis vadovavosi ekspertas, atsakydamas į pateiktus klausimus, nurodomi proceso veiksmų (apklausų, apžiūrų, eksperimentų ir kt.) rezultatai, jeigu jie turėjo reikšmės išvadai pagrįsti.

57.8. Atskirų tyrimo etapų ir visų gautų rezultatų įvertinimas kaip pagrindas atitinkamoms ekspertizės išvadoms formuluoti; kai padarytos naujos ekspertizės išvada nesutampa su pirminės ekspertizės išvada, tiriamojoje ekspertizės akto dalyje turi būti nurodoma skirtumo priežastis, nurodyta, kodėl negalima atsakyti į atskirus pateiktus klausimus.

57.9. Jeigu tyrimo metu objektas buvo sunaikintas ar sugadintas, sunaudota kokia nors jo dalis, tai turi būti pažymėta.

57.10. Kaip tyrimo objektai paruošti grąžinti: kaip įpakuoti, užantspauduoti ir pan.

58. Ekspertizės akto išvadose pateikiami atsakymai į užduotus klausimus. Jie išdėstomi tokia tvarka, kokia buvo surašyti klausimai įžanginėje ekspertizės akto dalyje, į kiekvieną klausimą turi būti atsakyta iš esmės arba nurodoma, kad negalima to padaryti. Visi atsakymai turi būti aiškūs ir tikslūs. Jeigu išvados negalima suformuluoti be detalaus tyrimo rezultatų, išdėstytų tiriamojoje ekspertizės akto dalyje ir išsamiai atsakančių į pateiktą klausimą, aprašymo, duodama nuoroda į tiriamąją akto dalį. Jeigu ekspertas, darydamas ekspertizę, pateikė išvadas savo iniciatyva, jos išdėstomos atskirai po pagrindinių išvadų. Eksperto išvados negali būti teikiamos ne jo kompetencijos klausimais. Po pateiktų išvadų rašoma pastaba: „Pateiktos išvados susijusios tik su ekspertizei pateiktais objektais“ (jeigu tinka).

59. Ekspertizės aktas surašomas dviem egzemplioriais.

60. Ekspertizės akto ir priedų (fotolentelės, planai, schemos ar kita medžiaga) pirmuosius ir antruosius egzempliorius pasirašo tyrimą atlikęs ekspertas, jo parašas pirmajame egzemplioriuje tvirtinamas Centro, kriminalistinių tyrimų padalinio antspaudu. Identifikacinių tyrimų ekspertizės aktą pasirašo du ekspertai (jeigu tai nustatyta standartinės veiklos procedūrose). Antrajame rašto, su kuriuo siunčiamas ekspertizės aktas, egzemplioriuje specialistas pasirašo ir nurodo datą.

61. Centro padalinio vadovas ar jo įgaliotas asmuo, kriminalistinių tyrimų padalinio vadovas ar jo įgaliotas asmuo patikrina parengtą ekspertizės aktą ir jo pagrįstumą bei vizuoja antrąjį jo egzempliorių. Ekspertizės akto (su priedais) pirmasis egzempliorius su raštu, kurį pasirašo Centro vadovas, jo pavaduotojas ar valdybos vadovas, kriminalistinių tyrimų padalinio vadovas, išsiunčiamas tyrimą paskyrusiai institucijai ar grąžinamas pasirašytinai tiesiogiai jos įgaliotam asmeniui, o antrasis ir kita rašytinė medžiaga saugomas Centre, kriminalistinių tyrimų padalinyje.

62. Eksperto aktas, kad negalima pateikti išvados, susideda iš trijų dalių: įžanginės, motyvuojamosios ir baigiamosios. Įžanginėje dalyje pateikiami duomenys, nurodyti šių nuostatų 55 punkte. Motyvuojamojoje dalyje nurodomos priežastys, kodėl negalima pateikti išvados. Baigiamojoje dalyje konstatuojama, kad negalima pateikti išvados. Surašomi du eksperto akto, kad negalima pateikti išvados, egzemplioriai. Aktą pasirašo ekspertas. Parašas patvirtinamas Centro ar kriminalistinių tyrimų padalinio antspaudu. Vienas akto egzempliorius siunčiamas tyrimą paskyrusiai institucijai, o kitas lieka Centre, kriminalistinių tyrimų padalinyje. Jeigu šis aktas surašomas bylą nagrinėjant teisme, vienas egzempliorius pateikiamas teismui, o kitas – Centro vadovui, jo pavaduotojui, Centro padalinio vadovui ar kriminalistinių tyrimų padalinio vadovui.

63. Jeigu vienais klausimais specialistas (ekspertas) gali pateikti išvadą, o kitais klausimais išvados pateikti negali, surašomas vienas dokumentas – specialisto išvada (ekspertizės aktas). Atlikus tyrimą arba gražinant užduotį (nutartį) neįvykdytą, supakuoti ir užantspauduoti objektai siunčiami tyrimą paskyrusiai institucijai paštu arba juos kartu su specialisto išvada (ekspertizės aktu) galima pasirašytinai atsiimti Centre.

VII. TYRIMAS FIZINIO AR JURIDINIO ASMENS PRAŠYMU

64. Objektų tyrimas fizinio ar juridinio asmens prašymu atliekamas esant Centro vadovo ar jo pavaduotojo, kriminalistinių tyrimų padalinio vadovo rezoliucijai ant prašymo atlikti tyrimą bei gavus tyrimo išlaidų apmokėjimą patvirtinantį dokumentą.

65. Atlikęs pavestą objektų tyrimą, vadovaudamasis kokybės vadybos sistemos dokumentais, specialistas surašo pažymą.

66. Pažymoje nurodoma:

66.1. Pažymos surašymo data ir vieta, registracijos numeris Centre, kriminalistinių tyrimų padalinyje.

66.2. Kada Centre, kriminalistinių tyrimų padalinyje gautas prašymas.

66.3. Fizinio asmens vardas, pavardė arba juridinio asmens, kuris pateikė prašymą atlikti objektų tyrimą, duomenys (įstaigos pavadinimas, atstovo vardas, pavardė, pareigos).

66.4. Kas pateikta tirti – išvardijami visi objektai (daiktai, dokumentai, kitokie objektai), jų pakuotės, kiekis, nurodoma, kada, kur ir iš ko paimti pavyzdžiai lyginamajam tyrimui atlikti (jeigu pateikti).

66.5. Pateiktų klausimų sąrašas.

Specialistas turi teisę performuluoti jam pateiktus klausimus, kai reikia suteikti jiems taisyklingą gramatinę formą, taip pat sugrupuoti klausimus, jo nuomone, tikslingiausia tyrimui tvarka, apie tai parašyti pastabą: „Specialistas redagavo klausimus, nekeisdamas jų prasmės“.

66.6. Tyrimą atlikusio specialisto asmens duomenys: mokslo laipsnis, vardas, pavardė, išsilavinimas ir tyrimo rūšies specialisto kvalifikacija ir darbo objektų tyrimo specialistu stažas.

66.7. Tyrimo objektų pakavimo būdas; tyrimo objektų būklė ir jų apžiūros rezultatai, kokiais specialiais atspaudais pažymėti tyrimo objektai ir lyginamieji pavyzdžiai;

66.8. Kokius objektus specialistas tyrė, kokie tyrimai atlikti; kokie tyrimo metodai (nurodyti jų žymenis) ir techninės priemonės buvo taikytos.

66.9. Kokiais norminiais dokumentais (nutarimais, įsakymais, instrukcijomis) vadovavosi specialistas sprenddamas pateiktus klausimus.

66.10. Bandymo ar tyrimo metodo sąlygos, požymių analizė ir jų lyginimo rezultatai; įvertinti atskiri tyrimų etapai ir visi gauti rezultatai kaip pagrindas atitinkamoms išvadoms formuluoti, išdėstytas bendrasis tyrimų rezultatų įvertinimas, nurodytos priežastys, dėl kurių nebuvo galima atsakyti į pateiktus klausimus, tyrimo objekto sunaudojimas, jeigu tyrimo metu objektas buvo sunaikintas ar sugadintas, sunaudota kokia nors jo dalis, pažymėta, kaip tyrimo objektai paruošti grąžinti: kaip įpakuoti, užantspauduoti ir pan.

67. Pažymos išvadoje į pateiktus klausimus atsakoma eilės tvarka, išvardijant visus objektus, nurodant, kada ir iš ko jie paimti. Į kiekvieną iš pateiktų klausimų reikia atsakyti iš esmės arba nurodyti, kodėl negalima į klausimą atsakyti; po atsakymų į klausimus rašoma pastaba: „Pateikta išvada susijusi tik su tirti pateiktais objektais“ (jeigu tinka).

68. Pažyma surašoma dviem egzemplioriais.

69. Pažymos ir priedų (fotolentelės, planai, schemos ar kita medžiaga) pirmuosius ir antruosius egzempliorius pasirašo tyrimą atlikęs specialistas, jo parašas ant pirmojo egzemplioriaus patvirtinamas Centro, kriminalistinių tyrimų padalinio antspaudu. Antrajame rašto, su kuriuo siunčiama pažyma, egzemplioriuje specialistas pasirašo ir nurodo datą.

70. Centro padalinio vadovas ar jo įgaliotas asmuo, kriminalistinių tyrimų padalinio vadovas ar jo įgaliotas asmuo patikrina parengtą pažymą ir jos pagrįstumą bei vizuoja antrąjį jos egzempliorių. Pažymos su priedais (jeigu jų reikia) pirmasis egzempliorius su raštu, kurį pasirašo Centro vadovas, jo pavaduotojas ar valdybos vadovas, kriminalistinių tyrimų padalinio vadovas, išsiunčiamas prašymą pateikusiam fiziniam arba juridiniam asmeniui ar pasirašytinai grąžinamas tiesiogiai, o antrasis egzempliorius kartu su rašytine tyrimo medžiaga saugomas Centre, kriminalistinių tyrimų padalinyje.

VIII. TYRIMO OBJEKTŲ PRIĖMIMAS, SAUGOJIMAS IR GRĄŽINIMAS ATLIKUS TYRIMĄ

71. Centre objektai tyrimui atlikti priimami, saugomi ir grąžinami pagal Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centro viršininko 2008 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. 140-V-46 patvirtintų Objektų apyvartos taisyklių keliamus reikalavimus, kriminalistinių tyrimų padaliniuose – laikantis šių įstaigų nustatytos tvarkos reikalavimų. Suderinus su atitinkamomis institucijomis, daiktai, dokumentai ir kitokie objektai gali būti panaudoti kriminalistinėms įskaitoms ir kolekcijoms papildyti, moksliniams tyrimams atlikti ir tyrimo rezultatų kokybei užtikrinti.

72. Gavus tyrimą paskyrusios institucijos rašytinį prašymą ar teismo sprendimą daiktus, dokumentus, kitokius objektus sunaikinti, Centro vadovo, teritorinės policijos įstaigos vadovo įsakymu sudaroma speciali komisija, kuri sunaikina daiktus, dokumentus, kitokius objektus, išskyrus narkotines ir psichotropines medžiagas, ir surašo jų sunaikinimo aktą. Narkotines ir psichotropines medžiagas naikina Lietuvos policijos generalinio komisaro sudaryta komisija.
